مقاله پژوهشی

متغیرهای آموزشی و ویژگی‌های روانشناختی دانشجویان به عنوان پیش‌بین‌های مشروط شدن در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

عبدالحسین شکورنیا*، مهدی تولا، مریم اسلمی، حسین الهام‌پور

چکیده

مقدمه: با تعیین عوامل مؤثر در مشروطی دانشجویان و شناسایی به موقع دانشجویان در معرض خطر می‌توان از هدر رفتن سرمایه‌های مادی و انسانی پیشگیری کرد. مطالعه حاضر با هدف بررسی متغیرهای آموزشی و ویژگی‌های روانشناختی دانشجویان به عنوان پیش‌بین‌های مشروط شدن در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام گرفت.

روش‌ها: این مطالعه توصیفی – تحلیلی از نوع مورد–شاهدی بود که روی۷۳ دانشجوی مشروط و ۷۳ دانشجوی غیرمشروط در سال تحصیلی ۱۳۹۶ انجام گرفت. جهت جمع‌آوری داده‌ها از ۷ پرسشنامه‌های استاندارد سبک‌های یادگیری کلب، عزت نفس روزنبرگ، فرسودگی تحصیلی، خودکار آمدی، رضایت از زندگی، سلامت معنوی و فشارزاهای تحصیلی استفاده شد. این پرسشنامه‌های استاندارد از روایی و پایایی مناسبی برخوردار بودند. داده‌ها با روش تحلیل تمیز به روش هم‌زمان و گام به گام و در بخش اعتباریابی از الفای کرانباخ و تحلیل عوامل تأییدی استفاده شد.

نتایج: میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان مشروط و غیر مشروط به ترتیب ۳/۰۳±۲۲/۱۱ و ۳/۳۲±۲۱/۶۷ سال بود. تعداد ۳۳ نفر (۴۵/۲درصد) دانشجویان مشروط دختر و تعداد ۶۹ نفر(۹۴/۵ درصد) مجرد بودند. از متغیرهای آموزشی معدل دیپلم و سهمیه کنکور و از متغیرهای روانشناختی فشارزاهای شرایط تحصیلی، سلامت مذهبی و سبک یادگیری هم‌گرا در پیش‌بینی عضویت گروهی دارای نقش بودند و متغیرهای دیگر هیچ‌کدام در روش گام به گام در پیش‌بینی عضویت گروهی نقش نداشتند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نقش برخی متغیرها به عنوان عوامل اصلی تأثیرگذار بر مشروطی، باید شرایطی در دانشگاه ایجاد شود تا با شناسایی دانشجویان در معرض خطر و اتخاذ رویکردهای حمایتی از آسیب‌پذیری آنها جلوگیری شود.

واژه‌های کلیدی: مشروط شدن، دانشجویان علوم پزشکی، ویژگی‌های روانشناختی، سبک‌های یادگیری، سلامت معنوی، عزت نفس، فشارزاهای دانشجویی، فرسودگی تحصیلی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ آبان ۱۳۹۸؛ ۱۹(۳۹): ۳۵۹ تا ۳۷۰

مقدمه

تربیت نیروی انسانی کارآمد از وظایف دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی است. دانشجویان سرمایه‌های گرانقدری هستند که برنامه‌ریزی صحیح جهت آموزش و پرورش آنان از وظایف اصلی دانشگاه‌ها به حساب می‌آید. موفقیت

* **نویسنده مسوول:** دکتر عبدالحسین شکورنیا (استادیار)، گروه ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران. shakurnia@yahoo.com
دکتر مهدی تولا (استادیار)، گروه انگل شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران. (am.tavalla@gmail.com)؛ مریم اسلمی، کارشناس ارشد آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران. (maryamaslami20@yahoo.com)؛ حسین الهام‌پور (مربی)، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. (h_elhampour@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۱۱/۸، تاریخ اصلاحیه: ۹۸/۵/۹، تاریخ پذیرش: ۹۸/۶/۱۲

و کارآمدی دانشجویان یک مسأله بسیار مهم است که عدم توجه به آن موجب پایین آمدن سطح علمی دانشجویان و ناکارآمدی فارغ‌التحصیلان در آینده خواهد شد(۱و۲).

بر اساس تحقیقات انجام شده در هر ترم تعداد قابل ملاحظه‌ای از دانشجویان با افت تحصیلی مواجه شده و یا مشروط می‌شوند. شیوع افت تحصیلی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی حدود ۱۰ درصد گزارش شده است. در برخی بررسی‌ها اعلام گردیده که حدود ۱۲ درصد دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی در طی تحصیل خود حداقل یک ترم تحصیلی مشروط می‌شوند(۳, ٤). افت تحصیلی به عدم موفقیت در تحصیل اطلاق شده و با معیارهای مختلفی از قبیل تکرار درس، طولانی شدن مدت تحصیل، مشروطی، انصراف و ترک تحصیل مورد بررسی قرار می‌گیرد. سازمان جهانی یونسکو نیز در تعریف افت تحصیلی مواردی از جمله تکرار واحدهای درسی، ترک تحصیل و کاهش کیفیت علمی و آموزشی دانشجو را بیان نموده است(۵).

افت تحصیلی و بدنبال آن مشروطی دانشجویان در دانشگاه‌ها، یکی از مشکلات عمده مراکز آموزش عالی در هر کشوری است زیرا که نه تنها باعث اتلاف وقت و هزینه‌های جاری شده بلکه زمینه ساز مسائل و مشکلات روانی، خانوادگی و اجتماعی دانشجویان نیز در پی خواهد داشت(٦). در پژوهش‌های زیادی علل و عوامل مؤثر بر افت تحصیلی و مشروط شدن دانشجویان مورد بررسی قرار گرفته است. در این پژوهش‌ها آمارهای متفاوتی از شیوع افت تحصیلی در دانشگاه‌ها و رشته‌های مختلف تحصیلی گزارش گردیده و نشان داده شده است که دامنه و تنوع عوامل مؤثر بر آن در مناطق مختلف یکسان نیست(۷تا۱۱). بر اساس شواهد موجود، کیفیت نامطلوب عوامل درونی و بیرونی نظام آموزشی می‌تواند تأثیر مستقیمی بر بروز افت تحصیلی و مشروط شدن دانشجویان داشته باشد(۱و٦). در پاره‌ای مطالعات عواملی از قبیل ویژگی‌های فردی و خانوادگی، جنسیت، وضعیت تاهل و سکونت در خوابگاه(۷و۱۲)، و در مطالعات دیگر شرایط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی دانشجو را با مشروط شدن دانشجو مرتبط دانسته‌اند(۵و۱۳). روش‌های تدریس اساتید و شیوه‌های ارزشیابی دانشجویان، منابع و امکانات آموزشی، ویژگی‌های رشته تحصیلی و علاقه دانشجو به رشته تحصیلی نیز از عواملی بوده‌اند که در برخی دیگر از تحقیقات به عنوان علل مؤثر در افت تحصیلی و مشروطی به آنها اشاره شده است(١٤تا١٦) .

پژوهش‌های مختلفی در داخل و خارج از کشور با هدف شناسایی علل افت تحصیلی و مشروطی دانشجویان انجام شده است. حقدوست در مطالعه‌ای بر اساس مرور نظام مند متون طی ۱۵ سال گذشته گزارش کرده است که داشتن شغل دوم، زندگی خوابگاهی و دیپلم غیر از تجربی از علل منجر به افت تحصیلی در دانشجویان بوده‌اند. در بین عوامل خانوادگی و اجتماعی نیز عواملی همچون تحصیلات پایین پدر و مادر، وجود مشکلات مالی، وجود مشکلات خانوادگی، بعد خانوار بیش‌تر، فعالیت اجتماعی ضعیف و برون‌گرا بودن با افت تحصیلی ارتباط داشته است. وی در نهایت نتیجه‌گیری کرده است که عوامل مؤثر بر بروز افت تحصیلی و مشروط شدن دانشجویان را می‌توان در سه گروه عوامل فردی، خانوادگی و مرتبط با نظام آموزشی دسته‌بندی نمود(۱و۳). شناسایی عوامل مؤثر در مشروط شدن دانشجویان می‌تواند منجر به غربال‌گری و شناسایی به موقع دانشجویان در معرض خطر شود.

با توجه به نتایج تحقیقات انجام شده در ارتباط با عوامل مرتبط با مشروطی دانشجویان در کشور و ناهمگونی یافته‌های به دست آمده در مناطق مختلف، انجام مطالعات در این زمینه در دانشگاه‌ها و مناطق مختلف ضروری به نظر می‌رسد. شناسایی علل و عوامل مؤثر در افت تحصیلی و مشروط شدن دانشجویان می‌تواند دست‌اندرکاران را در طراحی و اجرای برنامه‌های مداخله‌ای در جهت پیشگیری از افت تحصیلی یاری نماید. با توجه به آمار قابل توجه مشروطی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

بویژه در برخی رشته‌ها و مشخص نبودن عوامل مؤثر بر آن، این مطالعه با هدف بررسی متغیرهای آموزشی و ویژگی‌های روانشناختی دانشجویان به عنوان پیش‌بین‌های مشروط شدن در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام شد.

روش‌ها

این مطالعه توصیفی – تحلیلی از نوع مورد–شاهدی بود. نمونه مورد بررسی کل دانشجویان مشروط در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹٦ به تعداد ۷۵ دانشجو بودند که آمار آنها از مرکز خدمات ماشینی اداره آموزش دانشگاه به دست آمد. تعداد ۷۳ نفر از این دانشجویان در پژوهش شرکت نمودند و پرسشنامه‌ها را به طور کامل تکمیل کردند. تعداد ۷۳ نفر از دانشجویان غیر مشروط همان رشته‌ها و هم جنس با گروه مورد نیز به طور تصادفی ساده انتخاب شدند و به عنوان گروه شاهد بطور همزمان در همان دانشکده ها پرسشنامه ها را تکمیل نمود ند. بنابراین. حجم نهایی نمونه مورد بررسی تعداد ۱٤٦ نفر از دانشجویان دانشگاه بود.

معیارهای ورود برای گروه مورد، مشروط بودن و داشتن تمایل به مشارکت در پژوهش؛ و برای گروه شاهد عدم مشروطی و شرکت داوطلبانه در مطالعه بود. و برای هر دو گروه انصراف و عدم رضایت جهت همکاری و شرکت در مطالعه به عنوان معیار خروج از پژوهش در نظر گرفته شد. لازم به ذکر است ملاحظات اخلاقی صورت گرفته شامل اخذ مجوز از دانشگاه (کد اخلاق: IR.AJUMS.REC.1396.69) توضیحات کافی در مورد اهداف پژوهش برای مشارکت کنندگان، کسب رضایت آگاهانه از آنان در ابتدای فرایند گردآوری داده‌ها، حق خروج از پژوهش و اطمینان دادن به آنان در راستای محفوظ ماندن اطلاعاتشان بود.

جمع‌آوری داده‌ها به وسیله ۷ پرسشنامه استاندارد سبک‌های یادگیری کلب، عزت نفس روزنبرگ، فرسودگی تحصیلی، خودکار آمدی، رضایت از زندگی، سلامت معنوی و فشارزاهای تحصیلیانجام شد و در بر گیرنده اطلاعات فردی دانشجویان، شامل جنس، سن، وضعیت تأهل و اشتغال، نوع سهمیه قبولی در دانشگاه نیز بود. برای نمره‌گذاری پرسشنامه‌ها از طیف لیکرت از بسیار موافقم تا بسیار مخالفم استفاده شد که نمره هر متغیر از ترکیب خطی ماده‌ها به دست می‌آمد. همگی پرسشنامه‌ها از روایی و پایایی مناسبی برخوردار بودند.

۱. پرسشنامه سبک‌های یادگیری کلب (Kolb Learning Style Inventory). این پرسشنامه توسط دیوید کلب، جهت سنجش سبک‌های یادگیری طراحی شده و دارای چهار بخش است. هر بخش نوعی از توانایی را اندازه‌گیری می‌کند. پرسشنامه دارای ۱۲ گویه و هر گویه شامل چهار گزینه است. گزینه‌های پیشنهادی با توجه به نحوه یادگیری از نمره ٤ تا نمره ۱(کاملاً–تاحدی–اندکی و خیلی کم) رتبه‌بندی می‌شوند. هر گزینه نمایشگر یکی از چهار روش اصلی یادگیری است. گزینه اول همه سؤالات اشاره به روش یادگیری از طریق احساس کردن (feeling)، گزینه دوم همه سؤالات اشاره به روش یادگیری از طریق تماشا کردن (watching)، گزینه سوم همه سؤالات اشاره به روش یادگیری از طریق فکر کردن (thinking) و گزینه چهار همه سؤالات اشاره به روش یادگیری از طریق انجام دادن (doing) را دارد. با جمع امتیاز هر یک از این ٤ گزینه در ۱۲ جمله پرسشنامه یعنی امتیاز گزینه‌های هم شماره در ۱۲ سؤال را با هم جمع می‌کنیم چهار نمره به دست می‌آید که شیوه‌های یادگیری فرد را نشان می‌دهند. با تفریق نمره روش فکر کردن از نمره روش احساس کردن و تفریق نمره روش انجام دادن از روش تماشا کردن دو نمره به دست می‌آید. روایی محتوا و پایایی ابزار قبلاً توسط کلب و سایر محققان ایرانی بررسی شده است(۱۷تا۱۹).

۲. پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ (Rosenberg). برای سنجش عزت نفس از پرسش نامه روزنبرگ استفاده شد. این پرسش نامه ۱۰ گویه‌ای، به صورت مقیاس پنج

درجه‌ای از بسیار موافقم تا بسیار مخالفم و بر اساس دامنه ۱ تا ۵ است. حداقل و حداکثر نمره آن به ترتیب ۱۰ و ۵۰ است که نمره‌های بالاتر میزان بالای عزت نفس را نشان می‌دهد. روایی و پایایی پرسش‌نامه در مطالعات مختلف در خارج و داخل کشور مورد بررسی قرار گرفته و تأیید شده است(۲۰و۲۱).

۳. پرسشنامه فرسودگی تحصیلی برسو (Bresó) و همکاران. این پرسشنامه شامل سه حیطه‌ی فرسودگی تحصیلی یعنی خستگی تحصیلی، بی‌علاقگی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی است که ۱۵ ماده دارد و با روش درجه‌بندی لیکرت ۵ درجه‌ای کاملاً مخالف تا کاملاً موافق درجه‌بندی شده است. خستگی تحصیلی ۵ ماده، بی‌علاقگی تحصیلی ٤ ماده و ناکارآمدی تحصیلی ٦ ماده دارد. در حیطه بی‌علاقگی تحصیلی نمره بالاتر از ۱۵ نشانه بی‌علاقگی، در حیطه خستگی تحصیلی نمره بالاتر از ۲۰ نشانه خستگی و در حیطه ناکارآمدی درسی نمره بالاتر از ۲۵ نشانه ناکارآمدی است. دامنه نمرات فرسودگی تحصیلی دانشجویان از ۱ تا ۷۵ است، هرچه نمره افراد پایین‌تر باشد و به سمت ۱ سوق کند یعنی این افراد فرسودگی تحصیلی کم‌تری دارند و هرچه نمره افراد بالاتر باشد و به سمت ۷۵ سوق کند یعنی افراد فرسودگی تحصیلی بیش‌تری دارند. نمره بالاتر از ۵۰ نشانه فرسودگی تحصیلی است. پایایی پرسشنامه را سازندگان آن به ترتیب برای سه حیطه‌ی فرسودگی تحصیلی۰/۷۰ تا ۰/۸۲ گزارش کرده‌اند(۲۲). در ایران نیز نعامی این ضریب را ۰/۷۵ تا ۰/۸۲ محاسبه کرده است(۲۳).

٤. پرسشنامه خودکار آمدی عمومی شرر (Sherer). پرسشنامه خودکارآمدی عمومی توسط شرر و همکاران در سال ۱۹۸۲ ساخته شد. این مقیاس دارای ۲۳ ماده است که ۱۷ ماده آن مربوط به خودکارآمدی عمومی و ٦ ماده‌ی دیگر مربوط به خودکارآمدی در موقعیتهای اجتماعی است. در پژوهش حاضر از مقیاس ۱۷ ماده‌ای استفاده شد. نمره‌گذاری آن بر پایه مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت تنظیم شده است، بدین صورت که به پاسخ کاملاً مخالف نمره ۱ و به پاسخ کاملاً موافق نمره ۵ تعلق میگیرد. نمرات بالاتر بیانگر خودکارآمدی قوی‌تر و نمرات پایین‌تر بیانگر خودکارآمدی ضعیف‌تر است. شرر و همکاران، آلفای کرونباخ این پرسشنامه را به ۰/۷٦ به دست آوردند. اصغر نژاد و همکاران در یک نمونه ایرانی ویژگی‌های روان سنجی این مقیاس را قابل قبول و آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۳ گزارش کرده‌اند(۲٤و۲۵).

۵. پرسشنامه رضایت از زندگی داینر (Diner). این مقیاس پنج ماده‌ای توسط داینر و همکاران در سال ۱۹۸۵ به صورت پنج درجه‌ای لیکرت است که به گزینه کاملاً ناراضی (۰) و به گزینه کاملاً راضی امتیاز (٤) تعلق می‌گیرد. روایی آن توسط سازنده از طریق روایی سازه و پایایی آن با محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۵ مطلوب گزارش شده است(۲٦). این مقیاس در ایران نیز توسط نادری و اسماعیلی به شیوه ضریب اعتبار هم‌زمان و محاسبه آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۰ تأیید شده است(۲۷).

٦. پرسشنامه سلامت معنوی پولتزین و الیسون (Palutzian & Ellison). این مقیاس شامل ۲۰ سؤال است که ۱۰ سؤال آن سلامت مذهبی و ۱۰ سؤال دیگر سلامت وجودی را اندازه‌گیری می‌کند. پاسخ سؤالات به صورت لیکرت ٦ گزینه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم دسته‌بندی شده است. دامنه نمره سلامت مذهبی و وجودی، هر کدام به تفکیک ٦۰-۱۰ است. برای سلامت مذهبی و وجودی قضاوت بر اساس نمره به دست آمده صورت می‌گیرد. هر چه نمره به دست آمده بالاتر باشد نشانه سلامت مذهبی و وجودی بالاتر است. نمره سلامت معنوی، جمع این دو زیر گروه است که دامنه آن ۱۲۰-۲۰ در نظر گرفته شده است. در مطالعه سید فاطمی و همکاران، روایی پرسشنامه سلامت معنوی از طریق اعتبار محتوا و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ مورد تأیید قرار گرفت(۲۸).

۷. پرسشنامه فشارزاهای دانشجویی. این مقیاس توسط

پولادی ری شهری در سال ۱۳۷٤ با بررسی منابع فارسی و لاتین موجود درزمینهٔ فشارزاها در یک مطالعه بر روی دانشجویان و به شیوه تحلیل عوامل ساخته شد. این پرسشنامه مشتمل بر ٤۲ ماده است که به شیوه درجه‌بندی (هرگز، بندرت، گاهی اوقات و اغلب اوقات) پاسخ داده می‌شود و به ترتیب نمرات ۰ و ۱ و ۲ و ۳ به هر پاسخ اختصاص می‌یابد و دامنه نمرات از صفرتا ۱٦۲ خواهد بود. این مقیاس دارای سه خرده مقیاس است که عبارتند از: ۱) فشارزاهای مربوط به شرایط تحصیلی دارای ۱۵ ماده، ۲) فشارزاهای مربوط به محیط آموزشی دارای ۱۵ ماده و ۳) فشارزاهای مربوط به فارغ‌التحصیلی دارای ۱۲ ماده. پولادی ری شهری در اعتبار یابی پرسشنامه از طریق محاسبه ضریب همبستگی بین مقیاس شکایت‌های جسمانی با کل پرسشنامه فشارزاهای دانشجویی، برای خرده مقیاس‌های شرایط تحصیلی، فارغ‌التحصیلی و محیط آموزشی به ترتیب مقادیر همبستگی ۰/۳۰، ۰/۳٦ و ۰/۱۷ را گزارش کرده است(۲۹و۳۰).

تکمیل پرسشنامه‌ها در آموزش دانشکده‌ها و با حضور مجری انجام گرفت. از طریق آموزش دانشکده‌ها از دانشجویان مورد و شاهد دعوت به عمل آمد تا در محل اداره آموزش حضور یابند. سپس مجری ضمن تشریح اهداف و اهمیت پژوهش، از دانشجویان درخواست کرد در صورت تمایل به شرکت در این مطالعه پرسشنامه‌ها را تکمیل کنند. جهت رعایت مسایل اخلاقی پژوهش، پرسشنامه‌ها بی‌نام و بدون مشخصات فردی بود و به دانشجویان اطمینان داده شد که اطلاعات آنها محرمانه خواهد ماند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS-1`9 شرکت IBM انجام گرفت. برای توصیف داد ه‌ها از توزیع فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و برای تحلیل فرضیه اصلی از روش تحلیل تمیز به روش هم‌زمان و گام به گام استفاده شد. نتایج به دست آمده از کاربرد معادله تابع ممیز، فرضیه پژوهش را تأیید کرد. به بیان دیگر با روش گام به گام از روی معدل دیپلم، سهمیه پذیرش در کنکور، فشارزاهای شرایط تحصیلی، سبک یادگیری واگرا و سلامت مذهبی مشروطی دانشجو مورد پیش‌بینی قرار می‌گیرد.

نتایج

در مجموع از ۷۵ پرسشنامه توزیع شده بین دانشجویان مشروط تعداد ۷۳ پرسشنامه به طور کامل تکمیل و مورد بررسی قرار گرفت (درصد پاسخ‌دهی ۹۷/۳ درصد). تعداد ۷۳ پرسشنامه‌ای که به طور کامل توسط دانشجویان غیر مشروط تکمیل شده بود نیز به عنوان شاهد در نظر گرفته شد.

میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد بررسی به تفکیک دانشجویان مشروط و غیر مشروط در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد بررسی به تفکیک دانشجویان مشروط و غیر مشروط

متغیرها	دانشجویان مشروط	دانشجویان غیرمشروط	t	p
	M±SD	M±SD		
سن	۲۲/۱۱±۳/۰۳	۲۱/٦۷±۳/۳۲	۰/۸۳۳	۰/٤۱
معدل دیپلم	۱۷/۲۷ ۲±/۱۳	۱۸/٥٦ ۱±/۳٦	٤/۰٦	۰/۰۰۰۱
سبک واگرا	۷٦/۸٤±۹/۹٥	۷٥/۳٤±۹/۱۱	۰/۷۲۰	۰/٤۷
سبک همگرا	۷۹/۹۹±۹/۸۹	۸۲/۲۳±۸/۷٤	۱.٤۷	۰/۱٤
سبک انطباق یابنده	۷۷/۷±۱۰	۷۷±۸/۸	۰/٤٤۸	۰/٦٥
سبک جذب کننده	۷۸/۸ ۹±/۲	۸۰/۸٥±۸/٥	۱/۲۳	۰/۲۲

خستگی تحصیلی	۱۵/۹۷±٤/٦۷	۱۵/۲٦±٤/٤٤	۰/۹۳۵	۰/۳۵
بی علاقگی تحصیلی	۱۳/۰۳ ٤±/۳٦	۱۰/٦۸±۳/۸۹	۳/۳۹	۰/۰۰۱
ناکارامدی تحصیلی	۱۵/۷۰±٤/۰۹	۱٤/۲۷±۳/۲۸	۱/۲۹	۰/۲۰
عزت نفس	۳٤/۱۹±۷/۵	۳٦/۹۵±٦/٦۸	۲/۳٤	۰/۰۲۱
خودکارامدی	۵٦/۱٦±۱۱/۵۷	٦۰/۸۹ ۹±/۸۹	۲/٦۳	۰/۰۰۹
رضایت از زندگی	۲۲/۹۹±۸/۵۲	۲٤/۱۵ ٦±/۲٦	۰/۹٦۱	۰/۳٤
سلامت مذهبی	۵۱/۹۵ ۱۲±/٦٦	۵٦/٦۸ ۸±/۵۷	۲/۸۳	۰/۰۰۵
سلامت وجودی	٤۵/۸۵±۱۱/۹۸	۵۰/۰۵±۹/٦۱	۲/۵۰	۰/۰۱۳
فشارزاهای شرایط تحصیلی	۳۹/۵۵±۱۰/۷۷	۳٤/۵۲ ۹±/۳۷	۳/۱۲	۰/۰۰۲
فشارزاهای محیط آموزشی	۳۹/۸۱±۱۰/۲٦	۳۹/۹۷±۸/۵٦	۰/۵۰۸	۰/٦۱
فشارزاهای فارغ‌التحصیلی	۲۵/۸٦±۸/۸٦	۲۳/۹۲ ٦±/۳۹	۱/۹۵	۰/۰۵۰

فرضیه تحقیق بیانگر این است که ترکیب خطی متغیرهای آموزشی و شخصیتی می‌توانند مشروطی را در دانشجویان پیش‌بینی کنند. برای بررسی فرضیه ترکیبی از دو روش تحلیل هم‌زمان و گام به گام استفاده شد. همانگونه که در جدول ۲ آمده است. با توجه به مقدار لامبدای ویلکز کوچک و مجذور کای بزرگ و سطح معناداری p<۰/۰۰۰۱ تابع ممیز به دست آمده از قدرت تشخیص خوبی برای تبیین واریانس متغیر وابسته، یعنی عضویت گروهی (در دو سطح مشروط و غیر مشروط) برخوردار است. بنابراین فرضیه تحقیق تأیید می‌گردد.

جدول ۲: خلاصه یافته‌های تحلیل ممیز به روش هم‌زمان همراه با لامبدای ویلکز و ۹ متغیر پیش‌بین

مرحله	متغیرهای وارد شده	لامبدای ویلکز	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	آماره	معناداری
۱	بی علاقگی تحصیلی	۰/۹۲٦	۱	۱٤٤	۱۱/۵	۰/۰۰۱
۲	عزت نفس	۰/۹٦۳	۱	۱٤٤	۵/٤۹	۰/۰۲۱
۳	خودکارامدی	۰/۹۵٤	۱	۱٤٤	٦/۹۲	۰/۰۰۹
٤	سلامت وجودی	۰/۹٤۷	۱	۱٤٤	۸	۰/۰۰۵
۵	سلامت مذهبی	۰/۹۳۸	۱	۱٤٤	٦/۳۷	۰/۰۱۳
٦	فشارزاهای شرایط تحصیلی	۰/۹۳۷	۱	۱٤٤	۹/۷٤	۰/۰۰۲
۷	فشارزاهای فارغ‌التحصیلی	۰/۹۷٤	۱	۱٤٤	۳/۸۳	۰/۰۵
۸	معدل دیپلم	۰/۸۷۳	۱	۱٤٤	۲۱/۰۳	۰/۰۰۱
۹	سهمیه کنکور	۰/۸۸٦	۱	۱٤٤	۱۸/۵۲	۰/۰۰۱

تحلیل ممیز به روش گام به گام بر روی ۱۷ متغیر پیش‌بین برای پیش‌بینی بروز مشروط شدن متغیرهای آموزشی و ویژگی‌های شخصیتی به عنوان پیش‌بین‌های بروز مشروط شدن دانشجویان انجام شد. نتایج تحلیل ممیز در جدول ۳ آمده است. مطابق با اطلاعات مندرج دراین جدول پس از ارائه ۱۷ متغیر، ۵ متغیر دارای وزن معنادار بودند. درگام اول متغیر معدل دیپلم، درگام دوم متغیر بی‌علاقگی تحصیلی، درگام سوم متغیر سهمیه کنکور، در گام چهارم متغیر فشارزاهای شرایط تحصیلی، درگام پنجم متغیر سلامت مذهبی درگام ششم متغیر خستگی تحصیلی (خروج) و درگام هفتم متغیر سبک یادگیری هم‌گرا وارد تحلیل شدند که F برای هر ۵ متغیر در سطح p <۰/۰۰۰۱

معنادار است. لازم به توضیح است که از متغیرهای آموزشی معدل دیپلم و سهمیه کنکور و از متغیرهای روانشناختی فشارزاهای شرایط تحصیلی، سلامت مذهبی و سبک یادگیری همگرا در پیش‌بینی عضویت گروهی دارای نقش بودند. ۱۳ متغیر باقی مانده نیز هیچ‌کدام در روش گام به گام در پیش‌بینی عضویت گروهی نقش نداشتند.

جدول ۳: خلاصه یافته‌های تحلیل ممیز به روش گام به گام همراه با لامبدای ویلکز ۵ متغیر پیش‌بین

مرحله	متغیرهای وارد شده	لامبدای ویلکز	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	درجه آزادی ۳	F دقیق			
						آماره	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معناداری
۱	معدل دیپلم	۰/۸۷۳	۱	۱	۱٤٤	۲۱/۰۳٤	۱	۱	۰/۰۰۱
۲	بی علاقگی تحصیلی	۰/۷۹۵	۲	۱	۱٤۳	۱۸/٤۳	۲	۱	۰/۰۰۱
۳	سهمیه کنکور	۰/۷۵۰	۳	۱	۱٤۲	۱۵/۸۲	۳	۱	۰/۰۰۱
٤	فشارزاهای شرایط تحصیلی	۰/۷۲۸	٤	۱	۱٤۱	۱۳/۱۸	٤	۱	۰/۰۰۱
۵	سلامت مذهبی	۰/۷۰۵	۵	۱	۱۳۹	۱۱/۷۳	۵	۱	۰/۰۰۱
٦	بی علاقگی تحصیلی (خروج)	۰/۷۱٤	٤	۱	۱۳۸	۱٤/۱۲	٦	۱	۰/۰۰۱
۷	سبک همگرا	۰/٦۸٦	۵	۱	۱۳۷	۱۲/۸٤	۷	۱	۰/۰۰۱

بحث

در مطالعه حاضر بررسی متغیرهای آموزشی و متغیرهای روانشناختی دانشجویان به عنوان عوامل مؤثر در بروز افت تحصیلی و مشروط شدن در دانشگاه نشان داد که از متغیرهای آموزشی "معدل دیپلم" و "سهمیه کنکور" و از متغیرهای روانشناختی "فشارزاهای شرایط تحصیلی"، "سلامت مذهبی" و "سبک یادگیری همگرا" در پیش‌بینی عضویت گروهی به عنوان متغیرهای تأثیرگذار دارای نقش بودند.

یافته‌های به دست آمده ازتحلیل ممیز به روش گام به گام و همزمان متغیرها حاکی از آن بود که معدل دیپلم پیش‌بینی کننده معناداری برای مشروطی دانشجویان است. این نتیجه با یافته‌های تحقیقات صادقی(٤)، چنگیز آشتیانی(۵)، مطلق(٦)، رحیمی(۱۳) و غیبی(۳۱) همخوان است آنها نیز در تحقیقات خود به این نتیجه رسیده‌اند که بین معدل دیپلم دانشجویان و پیشرفت تحصیلی آنان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. در مطالعه‌ای که فخاریان با هدف بررسی علل عدم موفقیت تحصیلی دانشجویان انجام داد مشخص شد که معدل دیپلم از عوامل مؤثر در بروز افت تحصیلی بوده است(۳۲). نتایج یک مطالعه نیز نشان داد که متوسط معدل دیپلم دانشجویان مشروط ۲ نمره کم‌تر از دانشجویان غیر مشروط بوده است(٦). این نتایج نشان می‌دهد که دانشجویان مشروط قبل از شروع به تحصیل در دانشگاه هم عملکرد پایین‌تری داشته‌اند و تحصیل در دانشگاه نیز نتوانسته این عقب افتادگی را جبران نماید. به نظر می‌رسد سوابق ضعیف تحصیلی باعث عملکرد ضعیف تحصیلی در دانشگاه می‌شود. افرادی که در دوره متوسطه معدل پایین‌تری داشته و ناموفق بوده‌اند در دانشگاه هم ناموفق ظاهر شده‌اند.

از عوامل دیگری که در این مطالعه بررسی شد و به عنوان یک متغیر تأثیرگذار در مشروطی دانشجویان مورد تأیید قرار گرفت، فشارزاهای تحصیلی بود. فشارزاهای شرایط تحصیلی از عوامل مؤثر در عدم موفقیت دانشجویان و مشروط شدن آنها درطول دوران تحصیل در دانشگاه است. فشارزاهای تحصیلی به عنوان منبع استرس‌زا منجر

به افسردگی و عدم تعادل روانی در دانشجویان شده و با القای ناتوانی زمینه شکست تحصیلی را در آنان فراهم می‌آورند. یافته‌های مطالعات نشان داده‌اند که دانشجویان مشروط نسبت به دانشجویان غیر مشروط فشارزاهای تحصیلی بیش‌تری را تجربه کرده‌اند(٤و٦). در واقع احساس بی‌ارزشی منجر به افسردگی، ترس از شکست در افراد با عزت نفس پایین شده، به همراه آن احساس عدم شایستگی و عدم توانایی، رغبت و تلاش و کوشش را از فرد گرفته و در نهایت، روی عملکرد تحصیلی فرد تأثیر می‌گذارد. برخی از دانشجویان در دوران دانشجویی با مشکلات عدیده‌ای رو به رو می‌شوند، فشارزاهایی مثل سنگینی دروس، احساس ناتوانی در یادگیری، انتخاب واحد نادرست، سازگاری با محیط خوابگاه و دوری از خانواده. این چالش‌های دوران دانشجویی می‌تواند منابعی از اضطراب، سرخوردگی یا فشار روانی را برای دانشجویان فراهم آورده و در نتیجه سلامت آنها را به خطراندازند و در نهایت عدم سلامت روانی می‌تواند در افت یادگیری دانشجویان مؤثر باشد. در مطالعه‌ای متغیرهای همچون اضطراب، افسردگی و سلامت عمومی دانشجویان مشروط و غیرمشروط اختلاف معنی داری داشت و میانگین نمره‌های اضطراب و افسردگی دانشجویان مشروط بالاتر از دانشجویان غیرمشروط بود(١٤).

یکی دیگر از عواملی که در این مطالعه به عنوان یک متغیر پیش بین در مشروطی دانشجویان نقش داشته، سهمیه و نحوه انتخاب دانشجو بود. بر همین اساس دانشجویان با سهمیه شاهد و ایثارگر و منطقه سه و چهار نسبت به مناطق یک و دو بیش‌تر در معرض مشروط شدن قرار داشتند. این یافته با نتایج مطالعاتی که بین سهمیه دانشجوو افت تحصیلی رابطه گزارش کرده‌اند(٧و١٤و٣٢)، همخوانی دارد. در مطالعه خزاعی و همکاران(٣٣)، سهمیه غیرمناطق بیش‌ترین ارتباط را با افت تحصیلی نشان داده است، به نحوی که دانشجویان سهمیه غیرمناطق از افت تحصیلی بیش‌تری برخوردار بوده‌اند. یکی از دلایل احتمالی مطرح شده در رابطه با بالابودن میزان افت تحصیلی و مشروطی در دانشجویان سهمیه‌ای ضعف بنیه علمی، غیربومی بودن، دوری از خانواده و سکونت در خوابگاه دانشجویی است. بنابراین، توصیه می‌شود با تجدید نظر در شیوه گزینش داوطلبان سهمیه غیرمناطق و با اتخاذ برنامه‌های حمایتی نظیر مشاوره و راهنمایی و کمک اساتید مشاور زمینه رشد و ارتقای سطح علمی این دانشجویان را فراهم کرد.

یکی دیگر از متغیرهایی که در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفت رابطه سبک‌های یادگیری با مشروطی دانشجویان بود. یافته‌ها نشان داد که سبک یادگیری به عنوان متغیر پیش‌بین می‌تواند مشروطی دانشجویان را به عنوان متغیر ملاک پیش‌بینی کند. به بیان دیگر بین سبک یادگیری و موفقیت تحصیلی دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد به گونه‌ای که دانشجویان مشروط کم‌تر از دانشجویان غیرمشروط از سبک یادگیری هم‌گرا استفاده می‌کردند. نتایج مطالعات موجود نیز نشان می‌دهد که سبک غالب یادگیری دانشجویان در دانشگاه‌های علوم پزشکی سبک هم‌گرا است(٣٤). در مطالعات زیادی نیز بین سبک یادگیری و موفقیت تحصیلی دانشجویان رابطه معنادار گزارش گردیده است(٣٥تا٣٧). یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج مطالعات ندیم نژاد و همکاران(٣٨) که گزارش کرده‌اند سبک یادگیری هم‌گرا پیش‌بینی کننده پیشرفت تحصیلی در درس آمار بوده است و همچنین ساقی و همکاران(٣٩) که با بررسی رابطه بین سبک‌های مختلف یادگیری با معدل تحصیلی دانشجویان نشان داده‌اند که سبک یادگیری هم‌گرا منجر به پیشرفت تحصیلی می‌شود، مطابقت دارد. صفری و بذر افشان(٤٠) نیز در شیراز نشان داده‌اند که بیش‌تر دانش آموزان دبیرستانی که از سبک یادگیری هم‌گرا استفاده می‌کنند موفق‌تر از سایر دانش‌آموزان بوده‌اند. بنابراین با توجه به اهمیت سبک یادگیری در موفقیت تحصیلی دانشجویان و نقش روش تدریس اساتید در یادگیری بهتر فراگیران، انتظار می‌رود اساتید با استفاده از روش‌های تدریس نوین و آشنا کردن دانشجویان با

سبک‌های یادگیری زمینه پیشرفت تحصیلی دانشجویان را فراهم نمایند.

نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که از بینِ خرده مقیاس‌های سلامت معنوی، مولفه سلامت مذهبی بیش‌ترین میزان پیش‌بینی را از مشروطی دانشجویان داشته است. در این مطالعه سلامت مذهبی دانشجویان مشروط به طور معناداری کم‌تر از دانشجویان غیرمشروط بود. این نتیجه با یافته‌های تحقیقات طبیبی(٤١) و آرمیده(٤٢) هم‌خوان است آنها نیز در تحقیقات خود به این نتیجه رسیده‌اند که بین سلامت معنوی و پیشرفت تحصیلی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. افرادی که از سلامت معنوی بالایی برخوردارند، با مسائل و مشکلات خود راحت‌تر سازگار می‌شوند. تقویت سلامت معنوی، سازگاری افراد را با شرایط افزایش داده و خودکارآمدی و پیشرفت بیش‌تر را به همراه خواهد داشت. بررسی‌ها نشان می‌دهد علت بسیاری از عملکردهای ضعیف تحصیلی، احساس پوچی و بی‌هدفی است که بالطبع منجر به بی‌انگیزگی در فراگیر می‌شود(٤١). با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر مبنی بر ارتباط سلامت معنوی با موفقیت تحصیلی دانشجویان، انتظار می‌رود مسؤولان و دست‌اندرکاران دانشگاه‌ها با برنامه‌ریزی مناسب و اتخاذ سازوکارهایی با بهبود و ارتقای سلامت معنوی در دانشگاه از افت تحصیلی و مشروطی دانشجویان جلوگیری نمایند.

در پژوهش حاضر تحلیل ممیز به روش گام به گام و هم‌زمان متغیرها تاثیر جنس را به عنوان یک فاکتور پیش‌بین در افت تحصیلی تأیید نکرد، اما همانند بیش‌تر مطالعات دیگر دانشجویان مشروط بیش‌تر پسر بودند، این یافته‌های با نتایج برخی مطالعات(١٣و٣٢) که نشان داده‌اند بین جنسیت با مشروط شدن ارتباطی وجود ندارد هم‌خوانی دارد، با این وجود در نتایج برخی مطالعات دیگر نیز بین جنسیت با مشروطی دانشجویان ارتباط معناداری گزارش گردیده است(٥و٦). در مجموع ناهم‌خوانی یافته‌ها در این ارتباط ممکن است به دلایلی نظیر جامعه مورد بررسی، حجم نمونه و یا نحوه پذیرش دانشجو بوده باشد. همچنین متغیر وضعیت اقتصادی اجتماعی (ترکیب خطی منزلت شغلی و سطح تحصیلات والدین) نیز از توان پیش‌بینی معناداری برخوردار نبوده است.

از نقاط ضعف و مشکلات مطالعه تعداد زیاد سوالات وخستگی دانشجویان در تکمیل پرسشنامه ها بود که با تخصیص یک مکان مناسب در دانشکده ها و پذیرایی از آنان تا حدودی مشکل مرتفع می شد. از محدودیت‌های این مطالعه نیز می‌توان به حجم نمونه محدود و انجام مطالعه در یک دانشگاه اشاره کرد. بنابراین، تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت گیرد. توصیه می‌شود مطالعاتی از این دست با گستردگی بیش‌تر و حجم نمونه بالاتر در سایر دانشگاه‌ها به اجرا در آید.

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر نشان داد که از متغیرهای آموزشی "معدل دیپلم" و "سهمیه کنکور" و از متغیرهای روانشناختی "فشارزاهای شرایط تحصیلی"، "سلامت مذهبی" و "سبک یادگیری هم‌گرا" به عنوان متغیرهای تأثیرگذار و پیش‌بین در مشروط شدن دانشجویان نقش تعیین کننده دارند. با توجه به نتایج مطالعه حاضر و نقش عوامل متعدد در مشروطی دانشجویان، لازم است شرایطی در دانشگاه فراهم شود تا ضمن شناسایی دانشجویان در معرض افت تحصیلی، اقدامات پیشگیری کننده آموزشی برای جلوگیری ازمشروط شدن آنها به عمل آید. از جمله این اقدامات می‌توان به برگزاری کارگاه‌های آموزشی مهارت‌های مطالعه و یادگیری، افزایش امکانات رفاهی و آموزشی و بهبود خدمات راهنمایی و مشاوره دانشجویان آسیب پذیر اشاره کرد.

قدردانی

مقاله حاضر نتیجه طرح تحقیقاتی شماره ٩٦٠١١ u– است که با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

انجام گردیده است. پژوهشگران بر خود لازم میدانند از دانشجویان و معاونت محترم پژوهشی و آموزشی که امکان انجام این پژوهش را فراهم نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایند.

منابع

1. Haghdoost AA,Loloie M, Bazrafshan A, Okhovati M, Mokhtari AM, Zare M. [Factors Affecting Undergraduate Students' Academic Failure in Kerman University of Medical Sciences, Iran; A Case-Control Study]. Strides in Development of Medical Education. 2017; 13(5): 505-15. [Persian]
2. Cherif A, Movahedzadeh F, Adams G, Dunning J. Why do students fail?. [cited 2019 Sep 7]. available from: http://www.abourcherif.com/pdfs/Why%20Do%20Students%20Fail%20Final%20April%208%202013%20doc.pdf
3. Haghdoost AA, Ansari R, Changiz T. [Relationship between Individual and Social Characteristics of Medical Students of Iran and Academic Failure: Systematic Review]. Strides in Development of Medical Education . 2016; 12(4): 570-85. [Persian]
4. SadeghiMovahed F, Molavi P, Samadzadeh M, Shahbazzadegan B, Yousefi K. [The study of individual and environmental factors affecting achievement of Ardabil medical students]. Journal of health & care. 2013; 15(3): 38-47. [Persian]
5. Changizi AS, Shamsi M, MohammadBeygi A. [Frequency of educational decline and some effective factors of student's opinion in Arak University of Medical Sciences, 2009]. Arak Medical University Journal (Amuj). 2010; 12(4, Supp 1):24-33. [Persian]
6. Motlagh ME, Elhampour H, Shakurnia A. [Factors affecting students' academic failure in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences in 2005]. Iranian journal of medical education. 2008; 8(1): 91-9. [Persian]
7. Eskandari M, rostami A, Hojati A, Kolifarhood G. [Trends of Academic Failure and Its Demographic Determinants among Medical Students in Zanjan University of Medical Sciences].
8. Parsi B, Motevali Haghi F, Malekzadeh Shafarudi M, Eslamifar M, Barimani K. [Study of academic failure and its associated factors on Students of different levels in Mazandaran university of medical science]. Education Strategies in Medical Sciences. 2018; 11(3): 143-8. [Persian]
9. Mahdion Z, Khatony A, Abdi A, Jafary F. [Assessment of Academic Failure Rate and Related Factors From the Perspective of Nursing Students of School of the Nursing and Midwifery Faculty, Kermanshah University of Medical Sciences, in the First Semester of 2011-2012]. Journal of Nursing Education. 2017; 5(5):1-8. [Persian]
10. Latif A, Choudhary A, Hammayun A. Economic effects of student dropouts: A comparative study. Journal of Global Economics. 2014; 3(2): 137.
11. Azari S, Baradaran HR, Fata L. [Causes of academic failure of medical and medical sciences students in Iran: a systematic review]. Medical journal of the Islamic Republic of Iran. 2015; 29:302.
12. Ebrahimzadeh F, Ghorbani M, Nasseryan J, Mardani M. [Incidence of academic failure and its underlying factors in Lorestan University of medical sciences]. Yafteh. 2016; 17(4): 14-24. [Persian]
13. Rahimi SH, Heshmati H, Moghaddam Z. [Survey the Frequency and Risk factors in the Academic Failure in Students that living in dorms of Golestan University of Medical Sciences & Health Sciences in Year 2011-2012]. Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences. 2014; 2(1):16-28. [Persian]
14. Delaram M, Aein F, Fouroozandeh N. [The effective factors on dropout in students of Shahrekord University of Medical Sciences]. Medical Journal Of Hormozgan University. 2012; 16(2):163-72. [Persian]
15. Hazavehei SMM, Fathei Y, Shamshirei M. [Study on the causes of students' academic probation in Hamadan University of Medical Sciences, 2001-2002]. Strides in Development of Medical Education.

2006; 3(1):33-42. [Persian]
16. Taheri Mirghaed M, Raadabadi M, Hosseini S, Bahadori M. [Effective Factors on Educational Failure in the Viewpoint of Allied Medical Students]. Education Strategies in Medical Sciences. 2014; 7(1): 33-9. [Persian]
17. Manolis C, Burns DJ, Assudani R, Chinta R. Assessing experiential learning styles: A methodological reconstruction and validation of the Kolb Learning Style Inventory. Learning and Individual Differences. 2013; 23:44-52.
18. Ahadi F, Abedsaidi J, Arshadi F, Ghorbani R. [Learning styles of nursing and allied health students in Semnan university of medical sciences] . koomesh. 2010; 11(2) :141-146. [Persian]
19. Rezaei HA, Hesami F, Sharifierad Gh. [Student's learning styles environmental health and nutrition in Isfahan University of medical sciences]. Journal of Health System Research. 2011; 7(6): 1-6. [Persian]
20. Rajabi GH, Bohloul N. [Sanjeshe Ravaeii Va payaeii Meghyas Ezate Nafse Rozenberg Dar Daneshjooyane Sale Aval Dasneshgah Shahid Chamran]. New Educational Approaches. 2007; 2(8): 33-48. [Persian]
21. Ang RP, Neubronner M, Oh S, Leong V. Dimensionality of Rosenberg's Self-Esteem Scale among Normal-Technical Stream Students in Singapore. Current Psychology. 2006; 25(2): 120-131.
22. Bresó E, Salanova M, Schaufeli WB. In search of the “third dimension” of burnout: Efficacy or inefficacy?. Applied psychology. 2007; 56(3): 460-78.
23. Naami AA. [The Relationship Between Undergraduat Students Guali Of Learnin Experienc Burnout Shahid Chamran University]. Psychological Studies . 2009; 5(3): 117-134. [Persian]
24. Sherer M, Maddux JE, Mercandante B, Prentice- Dunn S, Jacobs B, Rogers RW. The selfefficacy scales: Costruction and validation. Psychological Reports. 1982; 51(2): 663-67.
25. Asghar nejad T, Ahmadi Dehghotbini M, Farzad VA, Khodapanahi MK. [Motaleye vizhegihaye ravansanji meghyas khodkaramadi omoumi sherer]. Journal Of Psychology .2006; 10(3): 262-74. [Persian]
26. Diener E, Emmons RA, Larsen RJ, Griffin S. The Satisfaction With Life Scale. Journal of Personality Assesment. J Pers Assess. 1985 ; 49(1): 71-5.
27. Naderi F, Esmaieli Shah Seyed Ali Akbari E. [The association between death anxiety, suicide ideation and well being in Ahvaz I.A.U students] Journal of Social Psychology. 2008; 2(8): 35-46. [Persian]
28. Rahimi N, Nouhi E, Nakhaee N. [Spiritual Health among Nursing and Midwifery Students at Kerman University of Medical Sciences]. Hayat. 2014; 19(4): 74-81 [Persian]
29. Nasri S.[Barresiye rabeteye chand ganeye stressorhaye daneshjouei, negaresh mazhabi va salamate ravani dar daneshjouyan]. Quarterly Journal Research in Educational Systems. 2014; 8(24): 219-74. [Persian]
30. Pouladi Reyshahri A.[Sakht va eetebaryabi porseshnameh avamele fesharzaye daneshjouyan][Dissetation]. Ahvaz: Ahvaz Shahid Chamran University, 1374. [Persian]
31. Gheibi S, Mohammad Loo R, Moosavi Vaezi SJ, Yekta Z, Pour Ali R, Kafili M. [Academic failure and its underlying factors in Medical Students of Urmia University of Medical Sciences]. Strides in Development of Medical Education. 2011; 7(2): 141-6. [Persian]
32. Fakharian E, Tagharrobi Z, Mirhoseini F, Rasouli Nejad SA, Akbari H, Ameli H. [Risk factors of course retaking, academic probation and graduation delay in graduate students of Kashan University of Medical Sciences Medical School during 1986-2003]. Strides in Development of Medical Education. 2011; 7(2):153-60. [Persian]
33. Khazael M, Rezaei M, Khazaei S. [Survey of personal and educational characters in unsuccess medical students in compare with success students]. Koomesh. 2008; 9(2): 87-92. [Persian]
34. Aalaa M, Mirzazadeh A, Gharib M, Baradaran HR. [Assessing Learning Styles of the Medical Students and Faculty in Pre-Clinical Stage of Medical Education at Tehran University of Medical Sciences]. Journal of Medical Education Development. 2013; 6(10): 1-12. [Persian]
35. lçin N, Tomruk M, Yeşilyaprak SS, Karadibak D, Savcı S. The relationship between learning styles and academic performance in Turkish physiotherapy students. BMC Medical Education. 2018; 18(1): 291.

36. Ghahremani Z, Amini K, Aghvamy M, Roohani M. [Relationship between personality traits, learning styles and academic achievement among students of nursing and midwifery]. Journal of Nursing Education . 2016; 4(4):52-62. [Persian]
37. Panahi R, Kazemi S, Rezaei A. [The relationship of learning style to academic achievement: the role in gender and academic discipline]. Developmental Psychology. 2012; 8(30): 189-96. [Persian]
38. Nadimnejad F, Pahlavani M, Nadimnejad N, editors. [Survey on relationship between Kolb's learning and academic achievement]. 5th International Conference on Economics Management and Agricultural Sciences. 2015 July 22; Anzali, Iran. [Persian]
39. Saghi S, Chabianlou G, Fazel A, Mohammadi M. [A study of the relationship between learning styles and academic achievement with mediating of metacognitive awareness among the University students]. Education Journal. 2011; 4(13): 79-94. [Persian]
40. Safari Y, Bazrafshan A. [An investigation into the relationship between Shiraz high school students's learning styles and educational achievement in English course]. Journal of New Approach in Educational Administration. 2009; 2(4): 17-30. [Persian]
41. Tabibi M, Ahmari Tehran H, Soltani Arabshahi SK, Heidari S, Abdi Z, Safaeipour R. [The association between spiritual health and academic achievement in medical students of Qom University of Medical Sciences, 2011]. Qom University of Medical Sciences Journal. 2013; 7 (S1) :72-78. [Persian]
42. Aramideh A, Darabinia M, Afkahaminia F, Pahnabi A, Siamian H. [Relationship between Spiritual Health and Achievement Motivation among Students of Mazandaran University of Medical Sciences]. Journal of Religion and Health. 2018; 5(2):50-7. [Persian]

Educational and psychological characteristics of students as predictors of Students' Academic Failure in Ahvaz University of Medical Sciences

Abdolhussein Shakurnia[1], Mahdi Tavalla[2], Maryam Aslami[3], Hussein Elhampour[4]

Abstract

Introduction: *Defining the factors influencing the students' academic failure and timely identification of high-risk students, one can prevent the loss of money and manpower. The purpose of this study was to explore the educational and psychological characteristics of students as predictors of students' academic failure in Ahvaz University of Medical Sciences*

Methods: *This cross - sectional case-control study was conducted on 73 failed and 73 non-failed students in the academic year 1396. To collect data, seven questionnaires including Kolb's learning styles, Rosenberg self-esteem, academic burnout, self-efficacy, life satisfaction, spiritual well-being and academic stresses were used. These standard questionnaires had a good validity and reliability. Data were analyzed using synchronous and step-by-step manner, and in the accreditation section, using Cronbach's alpha and confirmatory factors analysis.*

Results: *The mean and standard deviation of failed and unfailed students' age was 22.11±3.03 and 21.67±3.32 years, respectively. 33 (45.2%) of the failed students were female and 69 (94.5%) were single. Educational variables were the average grade of the diploma and the quota of the exam and the psychological variables of educational conditions, religious health and converging learning style in predicting group membership had a role, and none of the other variables had any role in predicting group membership in a step-by-step approach.*

Conclusion: *Regarding the role of some variables as the main factors influencing the students' academic failure, it seems indispensable to prevent students' academic failure by identifying students at risk and adopting supportive approaches to their vulnerability*

Keywords: *Academic Failure, Medical Sciences students, Psychological characteristics, learning methods, mental health, Self-esteem, Student stressors, Academic burnout*

Addresses:

1. (✉) Assistant Professor, Immunology Department. Faculty of medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran. Email: shakurnia@yahoo.com
2. Assistant Professor, Parasitology Dept. School of medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran. Email: am.tavalla@gmail.com
3. MSc of medical education, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran. Email: maryamaslami20@yahoo.com
4. Instructor, Educational Dept. School of Education and Psychology, Ahvaz Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran. Email: h_elhampour@yahoo.com